

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

з Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1.70 кор.

За границею:

на цілий рік: зі щоденною
виплатою 7 доларів, або 12
рублів; з виплатою двічі
в тиждень 5½ долара, або 10
рублів; з виплатою що субо-
ти 4½ долара, або 9 рублів.
Щоденне число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о 6½ год. пополудні.

Редакция, адміністрація і
експедиція «Руслана» приул.
Оссолінських ч. II. (партер)
(фронт від ул. Тихої). Експе-
диція місцева в Агенції
Соколовского в пасажі Гав-
мана.

Рукописи звертає ся лише
напередне застереження.

Реклямації неопечатані в
вільні від порта. — Оголо-
шені звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надісланім» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесення по 30 сот.
від стрічки.

Славянський зїзд в Петербурзі і зневіра до новославїзму.

(Δ) В останніх днях мая відбув ся зїзд славянських відпоручників в Петербурзі, котрі мали обдумати дальші способи для розповсюдження ідеї т. зв. новославїзму, себ то славянського порозуміння і зєднання, а також ухвалити речинець всеславянського зїзду і всеславянської вистави та засновини славянського банку. В тім зїзді відіграв головну роль др. Крамарж, котрий вторік найбільш заходив ся коло сеї справи для піддержання підорваного становища свого посеред чеського народу, а крім него виступали також відомі єго трабанти, бурмістр Любляни др. Грібар і др. Глебовіцький та Вергун. Славянський зїзд ухвалив устроїти всеславянську виставу в Москві, получену з всеславянським зїздом не пізнійше як в 1912. р. а також статут російсько-славянського банку. На зїзді виголошено багато високопарних промов і шумних тоастих на бенкетах на тему славянського порозуміння і зєднання, але ті промови не заглушили і не закрили сего розладу, який проявив ся посеред учасників сего зїзду. Виявило ся наглядно передовсім, що урядова Росія іде своєю давною упертою дорогою і зовсім не думає стати в дійсности славянською державою що до внутрішнього духа і устрою держави. Она тремтить перед Німеччиною і оглядає ся на її політику заграничну і внутрішню.

Важну роль відіграло на петербургськ-

зїзді російсько польске питанє і в розправі над тим показало ся, що т. зв. новославїзм не є нічим иншим як закаптуреним давним панславїзмом, який змагав і змагає до здійснення обрусительної і обєдинительної ідеї. Тимто головні провідники тих давних панславїстів Кулаковський і Філевич висловлювали ся рішучо проти рівноправности Поляків. Філевич докорював Полякам, що они не додержали вторішних обіцянок і замість звернути ся проти Западу, поособляли Українцям проти Росії. Посторонь тих старих панславїстів стояли наші «Галицькіє рускіє» Глебовіцький і Вергун. Друга група (центр) з Красовським і гр. Бобринським признавала вправді агітаторську силу російсько-польского порозуміння, одначе она стоїть під таким сильним впливом російского правительства, що не має також відваги вступати ся за рівноправностию Поляків в Росії. Лише демократична група з Мілюковим, Радічевом, Ковалевським і Львовим на чолі заявляла ся за рівноправностию Поляків і їм вторували Крамарж та Грібар, хоч становище Крамаржа в сій справі зовсім не є щире а споводоване лише сею обставиною, що єм способом думає він переманити польске коло австр. держ. ради на сторону Слав. Союзу і не допустити до коалїції польского кола з німецькими сторонництвима.

Задлятого Дмовський висловив зовсім явно зневіру до політики Росії і до новославїзму і назвав єго замаскованим панславїзмом. Він зазначив, що наколи Холмщина буде виділена з Польщі, тоді не може бути мови про славянське зєднання.

На зїзді обговорювано також відносини між Поляками і Русинами, вказувано на заострене взаємин між обома народами в Галичині для ідеї славянського порозуміння, одначе не признавано польско рускому спорови в Галичині великого значіння.

Петербургський зїзд не причинив ся зовсім до поступу славянської ідеї, бо коли рівноправність Поляків зустрінула ся там з таким опором, то тим менше можна думати, щоби російска суспільність і російске правительство були прихильні рівноправности України. Нічого отже дивного, що не тільки Дмовський висловив зневіру до новославїзму, але й др. Крамарж виїхав з Росії не з таким настроєм, якого може сподївав ся, їдучи в Петербург. А сеї настрої д-ра Крамаржа виявив ся наглядно в єго розмові з редактором «Нового Времени». Він жалував ся, що прилука Босни й Герцоговини скріпила могутний вплив Німеччини, що Німці згідно поступають і дбають про свої інтереси, коли тимчасом між Славянами панує розлад, як се проявляє ся особливо в російсько-польских взаєминах (про руско-польскіє взаємини в Галичині не натякав Крамарж ані слівцем, бо не хотів тим роздратовувати польского кола). Длятого Крамарж осуджує теперішню політику Росії. Але висловив ся він рішучо також проти австро-славїзму, під котрим розуміє зєднання західних Славян під прапором Австрії яко католицький союз проти православного російского. Теперішня політика Росії довела до тіснійшого як колинебудь союзу Австрії з Німеччиною, що він уважає нещастєм для Славян, бо бажав би союзу Австрії з Росією. Збли-

Сільвіо Пелліцо.

Із днів мого тюремного життя.

(Le mie prigioni).

З італійської мови переклав

Володимир Держирука.

(Дальше).

Чим далі їхали ми з Венеції до Альп, тим дорожшим поступенно ставав для мене мій наїрід, що всюди оказував нам співчутє при кожній стрічі. В кожнім місті, в кожнім селі, в кожній хаті ожидали нас, бо вістка про наш засуд була вже від кількох тижнів загально звісна. В декотрих місцях комісарі мусїли розганяти товпу, що окружала нас. Се було незвичайно, кілько співчуття мали для нас люди.

В Udine лучила ся нам зворушуюча історія. Коли ми приїхали до заїздного дому, казав комісар замкнути браму й розігнати товпу. Він наняв кімнатку, казав лакеям принести для нас їду й все, конечно до нічного спочинку. Хвилину опісля побачили ми трьох мужчин, що увійшли з матрапами на плечах. Як велике було наше здивованє, коли ми замітили, що тільки один з них належить до служби в гостинниці а два прочі наші знакомі! Ми удали, що помагаємо їм покласти матраци й тайно стиснули їм руки. З трудом могли вони й ми здержати ся від сліз. Ах, яка мука, що ми не могли їх вилити серед обнять.

Комісарі не замітили сеї зворушуючої сцени, та мені видало ся, неначе один з жовнірів поліційних добачив тайну в сій хвили, коли до-

брий Dario стискав мене за руку. Сей жовнір був з Венеції. Він подивив ся мені й Дарієви в лице, зблід, зробив рух, неначе хотів промовити якесь слово. і звернув очи в другий бік, немов нічого не замітив. Хоч він й не догадував ся, що се були наші приятелі, то мусїв хоч подумати, що сі лакеї нам знакомі.

LVI.

Рано виїхали ми з Удіни перед сходом сонця: добрий Даріо був вже готовий, закутаний в плащ, на вулиці; він поздоровив нас і йшов ще довго за нами. Бачили ми ще також повозку, що їхала за нами кілька кілометрів. З неї мав хтось хусткою. Вкінці завернула вона. Хто се міг бути? Ми догадували ся.

О! Нехай Господь благословить благородні душі, що не соромлять ся любити безталанних! Тим більше їх ціню, бо в часах моєї недолї пізнав я й низькі душі, що підходили мене і надіяли ся мати із сего хосен, коли донесуть щось на мене. Та сих остацких було мало а скількість перших чимала.

Коли я однак гадав, що співчутє, з яким стрічали ся ми в Італії, устане на чужині, то я помиляв ся. Добрий є все приятелем нещасних! Коли ми прибули до іллірійских й німецьких околиць, стрічали ми таке саме співчутє, як в батьківщині. Всюди чули ми оклики: „Agte Herren!“

Нераз, коли ми приїхали до нової околиці, мусїли наші вози стати, щоби рішити, куди треба звертати. Тоді тиснули ся до нас люди і ми чули слова жалю, що дійсно вплили із серця Доброта тих людей зворушувала мене ще більше, чим доброта моїх краян. Ах, як вдячний я

був для всіх! Ах, як солодке є співчутє наших ближних! Як солодко є їх любити!

Потїха, що її мав я з сеї причини, зменшала мій гнів до тих, котрих називав я своїми ворогами.

— Хто зна! — гадав я — колиб я зблизика побачив їх лица, а вони побачили мене, колиб мїг я читати в їх душах, а вони в моїй, хто зна, чи не зайвив би я тоді, що в них нема ні тіни злочинности, а вони то само сказалиб про мене?

Хто зна, чи не булиб ми тоді розположен до взаємної любови!

На жаль, дуже часто ненавидять ся люди, бо взаємно себе не знають; а колиб вони сказали до себе кілька слів, то певно подалиб собі з довірам долоні.

Ми задержали ся одну днину в Любляні, де Canova і Rezia попросили ся з нами; їх повели в кріпость. Як болючою була ся розлука для нас чотирох, кожний легко догадує ся.

Того вечера, коли ми приїхали до Любляни і слїдуючого дня, найшов ся біля нас якийсь пан, як говорили нам (коли ми гаразд порозуміли), міський секретар і він додержував нам товариства. Се був образований чоловік, говорив зі співчутєм і повагою про релігію. З початку мав я його за духовного, бо в Німеччині по більшій часті не різнять ся духовні в одежи від світських. Його лице належало до тих, що викликають поважанє через свою отвертість; жаль мені було, що не міг довго користати з нашого знаомства і також прикро мені було, що я не затамив собі його імени.

(Дальше буде).

жене Австрії до Росії було би ударом для Німеччини, і підпорою для австр. Славян-щан Росія і Англія довели своєю політикою до тісного союзу Австрії з Німеччиною. Австрійсько-російське зближене вважає він тепер неможливим, хоч появили ся були про се днешнікарські вісти.

Таким способом петербургський зїзд викликав зневіру не тільки у Поляків (Українці-Русини не вірили давно сему новославізмови), але й др. Крамарж виїхав із зневірою звідтам. Вдоволені мабуть лише наші москвичі, що троха поживили ся і підняли ся.

Промова пос. д-ра Евг. Олесницького,

виголошена в бюджетовій комісії державної ради при рубриці „міністерство справедливости“.

(Дальше).

З приводу реформи цивільного процесу піднято в році 1897 нове системізоване посади судейських урядників, що спричинило також у східній Галичині красні вигляди в судівництві. Тоді виготовлено на основі приготувань ключ, після потрого обчислювано для кожного суду потрібну скількість сил. Від того часу минуло 12 літ, в котрих число справ в судах східно-галицьких більше чим подвоїлось. З тим збільшенням чинностей не йшло на жаль в парі збільшене судейських сил; аж в останніх роках усистемізовано нових 93 судейських посад з рівночасною засторогою, що обсада їх зі зглядів бюджетових буде розділена на цілий ряд літ. Однак таке збільшене не може становити найменшої пільги для 1205 голов судейського персоналу. Східно-галицьке судівництво вже від літ хоруг на застрашуючий брак судейських сил, а туго хронічну хоробу радикально треба лічити. Тут не личить заснонюватися бюджетовими зглядами хочби для того, що безмірне перетяжене у східно-галицьких судах йде в парі з безмірним збільшенням державних податків в степлях і інших належностях.

З тої самої причини мушу уважати акцію правительства в цілі креованя нових судів в Галичині пинявою. З пропозиції правительства бачимо, що приготує ся лише отворене окружного суду в Чорткові і одинокого повітового суду в Підкамені. Для того мушу пригадати, що галицький сойм ще в році 1896 ухвалив резолюцію до правительства, в котрій показував конечність креованя нових судів в місцевостях там наведених. Та резолюція була опісля в слідуєчих роках кілька разів повторена, а конечність креованя тих судів кілька разів правительством признана. Ходить о креоване окружних судів в Чорткові, Жовкві і Ярославі, з котрих доси ані одного не утворено, а лише перший приготує ся, — і повітових судів в Болшівцях, Яблоніві, Ягольниці, Озерянах, Краснім, Підкамені, Стрільсках нових, Устеріках, Струсові, Завалові, Козлові, Поморянах, Велдїжі, Яричеві, Тартакові, Лавочнім і Ігровицях, з котрих уведено в жите лише два суди, в Болшівцях і Яблоніві, а приготує ся в Підкамені. Для того звернемо увагу п. міністра на ту соймову резолюцію, при чім запримічаю, що особливо шильне є утворене судів пов. в Стрільсках нових, Струсові, Лавочнім і Поморянах.

В тісній звязи з судівництвом стоїть адвокатура, підпадаюча тому самому міністерству. Я вважаю реформу ординації адвокатської, котра не відповідає вже теперішнім потребам, наглою конечністю і для того з вдоволенем довідую ся, що она вже приготує ся. Тому не вдаючись в подробиці її, запримічаю, що постанова § 6-ого сеї ординації, силою котрої вільно судовим радникам по п'ятилітній практиці трибунальській отвирати адвокатську канцелярію, не відповідає теперішнім відносинам і є шкідлива як для адвокатури так і для судівництва. В ставі адвокатским нема тепер браку сил; противно є переповнене, і з сеї причини не є бажаний приплив тих сил з судівництва. Судовий радник, котрий іде на пенсію і переходить до адвокатури, є або неспосібний до ужитя в суді або має ще сили до праці. В першій разі є неморально і для адвокатури понижаючо, щоби чоловік, не-

спосібний бути судією, мав право бути адвокатом, бож адвокатура чейже не є захистом для інвалідів! В другім разі маємо до діла з зовсім неоправданим укороченем прав державного скарбу і адміністрації судівництва, котра має право від такого чоловіка домагатись для себе услуг. Інтереси справедливости терплять еще через те і для того, що такі панове радники, отвирючи звичайно канцелярію в місци свого урядованя, вже на довший час перед отворенем оглядають ся за відносинами і навязують конексії, що не може добре впливати на їх об'єктивність. А впрочім і охота до праці в суді не велика у того, хто суд вважає лише за переходову стадію, за фіртку, що веде до адвокатури!

З сих причин належить при тій реформі постанову § 6-ого ординації звести, щоби такий перехід з суду до адвокатури був виключений; а буде се мати тим більшу рацію, що по організації з р. 1897 не приймають вже вікого з стану адвокатского до суду, а тільки разів повторюване приреченє, що кількох визначних адвокатів буде іменованих гофратами при найв. трибуналі, також не діждало ся сповнення.

Приступаємо тепер до тих замітів, які ми, Русини, мусимо ту зробити з нашого становища національного. Нещасливі міжнародні відносини нашого краю не остали на жаль без наслідків і на сїм поли. Шовіністичний протируский пастрій в краю відбив ся в актах управи судівництва, остаючого в нашім краю виключно в польських руках, а також і в юдикатурі; особливо в карній, в т. зв. політичних процесях. На сїм поли зступила галицька юстіція з престола судейської незалежності до ролі прислужниці політики. В часі кожного важнішого політичного руху в краю виходять з ініціативи краєвої політичної управи з президії львівської апеляції об'їзники до судів, наказуючі скорє і енергічне поступоване в справах карних, виточених против учасників сего руху і заряджуючі окремі справозаданя що до тих справ. Так було в р. 1902. в часі рілньчих страйків, так було в 1906 році в часі руху за реформою виборчою. Велід за сим устанавляють ся для сих справ окремі енергічні судії нерускої народности, складають ся окремі сенати з самих Поляків або переважно з Поляків, котрі вважають своїм обовязком в можливо найкоротшій часі виказати як найбільшим числом засудів. Се має на цілі з одной сторони тероризувати дотичний рух, з другої виказати перед правительством злочинний настрій народних мас і оправдати найдалше ідучі міри адміністрації. А все те діє ся при помочи і участі незалежної судейської влади! Я признаю, що між польськими судіями в Галичині є дуже багато людей чесних і совісних, котрі судять без огляду на народність і партії безсторонно і об'єктивно. Але та безсторонність кінчить ся там, де іде о нарушене польского політичного стану посіданя, котрий в очах польської суспільности вважає ся ідентичним зі станом правного порядку суспільности. Тут стають вирокі суду часто актами пімсти. А в наслідок того маємо в послідних роках тисячі засудів, котрі спали на Русинів, а особливо на руске селянство в можливо найвисшій вимірі кари. Тенденційність судів в тім напрямі іде так далеко, що навіть в дуже легких випадках, де всходять всі услівя переміви арешту на кару грошеву, переміва тая не наступає, а прошеня о помилуване убивають суди з гори негативними опініями. З особливим вдоволенем засуджують у нас суди тепер руских сьвященників на арешт без заміни на гроші і в сеї спосіб приневолюють за найкеші провини відсиджувати арешт. Перед кількома тижнями засудив суд одного сьвященника з під Коломиї за просту обиду чести, якої допустив ся він, картаючи з обовязку душпастирского віїта в своїм селі за єго неморальне жите — віїта протегованого польськими властями, — на арешт без переміви на гроші. Тимчасом компетентна духовна власть признала якраз в тім случаю совісне винувнене душпастирского обовязку і уділила сьвященникови якраз за се відзначеня. Я думаю, що така ревність судейської влади, доводяча до таких разячих колізій, не конче може лежить в інтересі об'єктивної справедливости.

(Дальше буде).

Державна рада.

Бюджетова комісія палати послів радила вчєра дальше над етатом міністерства віроісповідань і просьвіти.

П. Станек реферував розділ: „Народні школи“. Повитав з вдоволенем підвишене позиції в бюджеті на народне шкільництво. Домагав ся підвишеня кредитів на рілньчі курси і утвореня четвертої класи в віділовій школі. Виклазував недостачі в способі будови шкіл; вкінци поставив резолюцію в справі утвореня народної школи у Відні з чеським викладним язиком.

П. Машталка заявив, що чеські послы обстають при резолюції, ухваленій минушого року в справі осяованя чеського університету на Мораві.

П. Гурський реферував розділ: „Висні школи“ обговорюючи подрібно потреби і бажаня поодиноких університетів, предложив ряд резолюцій.

П. Олесницький обговорював справу осяованя руского університету у Львові, для якого всі услівя є дані, і так число студентів, наукові праці і фахові учительські сили. Національні противности на львівськїм університеті заострили ся тепер до такої степені, що пожитє і поважна наукова праця рускої і польської молодїжи неможливі. Бєсїдник закінчив свою промову зазивом правительства, щоби додержало своїх обітниць в справі руского університету і сповнило сеї свій обовязок супроти руского народа.

П. Цеглинський обговорював справу реформи єередних шкіл і жалував ся на малє число руских гімназій. Промовляв проти начерку утравієтичних польско-руских рівнорядних клас в гімназиях. Дальше порушав справу народних шкіл і учительських семінарий і підносив жалї Русинів на їх упосліджуванє. Вкінци просив правительство о видатнійше попіранє руских просьвітних і наукових інституцій. Опісля промовляли ще п. Василько і Челяковський, по чім наради відложено до нині.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Вчєра розпочала бюджетова комісія дальший тяг політичних нарад, які закінчить імовірно вже в кінцем сего тижня. Правительство надїє ся, що підчас сеї політичної розправи відновить опозиція дальші свої наміри що до бюджетової розправи в лонній палаті. N. fr. Presse звїщає, що бар. Бінерт буде переговорювати нині з представниками сторонництва в цілі уможливленя нарад і переведеня начерків міністра Біліньского. На нинішнім засіданю палати послів прийде передовсім під обради нагле внесене п. Шустершїча в справі боснійского банку, а коли опозиція не продовжить розправи над ним, особливо коли наступить дефінітивна заява правительства, то послїдує перше читанє податкових законів, по чім рознічне ся другє читанє бюджету. Правительство предложить нині в палаті послів новий начерк закона про торговельно-політичну повновласть, який містить в собі передовсім затверженє договору, заключеного з Румунією і уповажнює правительство до введеня того договору провізорично в жите; крім того стає правительство уповажнене до введеня на разі в жите незаключених ще договорів з балканськими державами, коли будуть доведені до успіху. Дальший начерк закона відносить ся до утвореня державної централї для справи зужиткованя худоби; найважнішою її задачею буде дослід над вивозом худоби за границю і ліпша організація торгу худоби на краєвих торгах.

Господарська комісія скликала на завтра рано; на днешнім порядку внесене п. Дияманда в справі нафтового промислу в Галичині. Рїлньчу комісію скликано також й на п'ятницю.

Чеський міністер земляк др. Жачек виїхав до Праги, щоби переговорювати з політичними

представниками в цілі уможливлення зібрання чеського союму, що означає створення основи до чесько-німецького порозуміння.

Президент угорського союму Юст заповідає, що, коли послухав Кошута у цісаря заведе, то він скличе в сліду ючим тижні сойм і спровокує ухвалу в банковій справі і приневолить сим способом монарха до усунення цілого правительства. Pester Lloyd завначує супроти доведення, будьто би сторонництво незалежних задумувало по 20 с. м. скликати сойм на засіданні, що коли би се наступило для демонстрації, то сейчас був би сойм відрочений на основі королівського рескрипту.

Заграниця.

Молодотурки беруть ся енергічно до Альбанців. До Діяковару прибув вже генерал Джавід-баша, маючи при собі 2.800 людей і 26 гармат. Се буде достаточним, щоби приборкати Альбанців, хоч, як кажуть, з їх сторони навіть не прийде до якогось вибуху. Але заборона по шеня оружжя стрічає ся з різними перепонами. Альбанці не хотять дати відобрати собі мавзевівські карабіни, які они здобули частию в боротьбі, частою дорогою крадежи та вважають їх дорогоцінною власністю. Рівнож стягане податків не доведе мабуть до ніякого успіху, позаяк магометани не платили доси майже нічого, а тепер жадають від них великих сум.

Положене в Перзії є дальше вельми критичне. Петербурска телегр. агентура довнесла 31 мая з Тебрис, що там пробували два провідники націоналістів, Сатар-хан і Баія-хан, які схоронили ся до турецького консуляту, позамікати базарі в Тебрис. Се одначе їм не вдало ся. Оба провідники і їх приклонники заявили, що бажають стати турецькими підданими, а приклонники Сатар-хана розповсюджували вість, що турецьке військо зближає ся до Тебрис. В дійсности кілька тисячів перських Курдів з племені Мамаш-Мангур нищать місцевости Міяншаб і Гавдбульїята мордують там безборонну музулманську і християнську людність.

Просимо відховити передплату.

Новинки.

— Календар. В п'ятницю: руско-кат.: Василіска; римо-кат.: Квірина. — В суботу: руско-кат.: Михайла; римо-кат.: Боніфатія.

— З Зелених свят. Біля гробниці руских владик і крилошан на личаківськїм кладовищі здвиг народа. Отець мітрат Туркевич в оточеню крилошан при співі питомців співає парастас а о. Гавришак виголошує проповідь. Кінчать ся відправа а віцеректори духовної семінарії о. Іл. Паньківський, о. В. Личиняк а побіч них о. сов. Федусевич стають до папахиди біля гробниці Маркіана Шашкевича. Прилучає ся до них о. мітрат Туркевич мітрі і з жезлом та враз з чудовим хором питомців поминають батька нашого відродження та його сина Володимира. Звідси переходить похід до могили Володимира Барвінського, де знов гомонить поминальна пісня. Прислухають ся відправі сотки народа, між яким переважають бідніші верстви. Від могили Барвінського ступає похід до гробниці Анатолія Вахвяніна. Духовенство поминнає двох братів Анатолія та Івана і їх отця Клімента а литомці відвдячують ся Анатолієві пісню за пісню. Дальше відправлено папахиди над могилами Омеляна і Олександра Огоновських, та інших вірних синів рускої землі. Щира подяка о. Мітратови і его Товаришам священикам. Глибокий поклін питомцям духовної семінарії, що пошанували пам'ять наших діячів, Світські люди до того не дуже скорі. Скликувано вправді хори руских товариств, але они не явили ся, хоть я через оба дни Зелених свят бував на цвинтарі по цілих попелуднях та відвідував могили всіх виднійших Русинів. Додам ще, що пощивий парох церкви св. Петра, о. Яримович, перейшов з власної волі весь цвинтар і на кождім рускїм гробі відспівав евангеліє.

— „Галичанин“ іритує ся і називає се доносом,

коли піднесло ся з поїздки наших „істинно-русских“ деякі скандальні „приклученія“. Видно, що наші кацапики відважні лише в Росії, а тут не мають чола признати ся до сего, що там голосно говорили. Що наші „істинно-русскі“ признають ся до національної єдності з Москвичами, не дивуємо ся, бо за се їм платять, але що навіть при своїх „уб'їжденіях“ повинні „істинно-русскі“ мати трохи більше приличности, сего певно й редактор „Галичанина“ не заперечить. Впрочім дуже добру научку в сім напрумі дали „істинно-русскі“ російскі офіцери з нагоди тогасту проголошеного в їх честь судию з Бродів д-ром Маріяном Глушкевичом. Sapienti sat!

— Памятник Шевченка в Київї. Київска міска дума ухвалила на онодїпнім засіданю поставити памятник Тараса Шевченка в садочку біля реальної школи, виступивши трохи наперед на Михайлівську площу.

— З Радимна доносять нам, що дня 30. мая отворено Читальню „Просвіти“ в Сколошовї-Загороді, а за кілька днів буде отворена така сама читальня в Сколошовї-селі і в місті Радимні. Також подано статуту „Сокола“ до затвердження. Висше згадані місцевости належать до парохії Радимно, де парохом є о. крилош. Корніо Кузик. Засновини сих товариств є заслугою о. пароха.

— Земельний Банк гіпотечний у Львові. В понеділок Зелених свят відбуло ся засіданє основателів акційної спілки „Земельного Банку гіпотечного“ в комнатах „Дністра“ у Львові. В нарадах, які відбували ся під проводом посла Юліяна Романчука, взяли участь послы до ради державної др. Кость Левицький, о. Тит Войнаровський, др. Евген Олесницький і Ник. Василько, др. Ярослав Кулачковський, др. Стефан Федак, др. Микола Шухевич і др. Тадей Соловій зі Львова, др. Дембїцький з Коломиї і др. Смаль-Стоцький з Червоцея. Іменем Его Експ. Митрополита гр. Шенцицького явив ся др. Жук. Основателі поручили екекутивному комітетуви заангажувати директора „Покутского Союза кредитово-господарского“ д-ра Леся Кульчицького з Коломиї до введення в житє інституції а також перевести з ним переговори що до обнятя становишка директора-референта. В справі вплата готівки на субскрибовані акції, кождий з субскрибентів дістане окреме повідомленє. Рускому клубови в радї державній ухвалено подяку за труди понесенї при одержаню концесїи на банк.

— Про шкільні нари. В „Буковині“ містить один з нар. учителів статю під повискинем наголовком, в якій між иншим так пише: „Учитель, котрому лежить на серці добра слава школи, а тим самим і ліпша будучність народу, учитель, котрий любить свій стан, старає ся видосконалити свою научну методу, і прилягає до дїтвори любячим серцем, такий учитель не потребує різки. Він витворить між учениками „пануючого духа“, котрий буде цілком подібний до поступованя свого творця. Думки учителя підпорядкують собі цілком умі дїтїй. Дїтвору буде відчувати без богато напаминань, що мусить вчити ся, бо инакше буде зле. А як їх карати? Може буком? Борони Боже! Коли ученик полюбить учителя, тоді найменший знак невдоволення вихователя разить вихованця. А вже коли учитель промовить до серця свого ученика, його напаминє, нагана, погроза безперечно зділають своє. Представмо собі лише, що добрий, енергічний бесїдник накидне свою волю тисячоголовної масі. Чи не може учитель в такий спосіб вплинути на кількадесят дїтїй? Треба мати знов на думці, що катованє ніколи не витворює любови, а де нема любови, там і нема добра. Учеників треба зацікавити наукою, здобути до неї замилюванє. А коли вже конче треба карати то й вжибатиб дозволених кар дуже ошадно. Не карати за кожду найменшу дрібницю. Приглянувшись би докладно причинам похибки дїточої. Оно согрїшити часом з несвідомости, або навіть гадаючи, що чинять добре. Тому треба більше навчити, поясняти, наводити добрими прикладами, як карати. На тілесну кару мусять дїти глядїти, як на щось незвичайне. І ледачий ученик дасть ся в такий спосіб направити. Правда, що до того треба витрвалости, роздумуваня і розелїджуваня дїточої душі, але і успіхи будуть гарні і гідні муки. До науки захожувати, треба вилувати на дїтїй так, як вилуває добрий бесїдник на слухачів тою самою силою думки“.

— Число Поляків. Польський статистик Витовт Заленський на основі останних списів паселєня подає число Поляків на поверх 16½ мільонів душ, а се: в Австрії 4,259.152, в Прусах 3,646.446, в Росії 7,931.307 а на еміґрації поверх 1 мільона.

— Судова розправа проти ватаги розбишак в Коломиї, перед судом присяжних, скінчила ся вчєра вєчером. На основі вердикту судїїв при-

сяжних прибунал засудив: Володимира Гомика на кару 8-літної тяжкої вязниці в постом і темницею двічі в місяць; Кирила Букоємского на 4 літа вязниці з постом і темницею що місяць; Стефана Величка на 14 місяців вязниці з постом раз в місяць. Всі три мають понести кошти процесу і 73 К за заступство в хосен о. Павлюка. Павла Дроздовского увільнено. Решту осіб вилучено з сего процесу.

— Страїн в Бориславї. Вчєра застраїкувало при будові нових збірників на кипячку коло півтора тисячі робітників. Причною страйку є приняте угорских робітників і низька платня. Страїкарі побали кільканайцятьох угорских робітників і тих, що не пристали до змови. Дрогобицке староство зарядило енергічні середники охорони і надїє ся, що страїк мине до двох днів.

— Мазурске розбишацтво. Мазурскі кольоністи з Сигнівки коло Львова стали пострахом людей, що вриневолєні переїздити через ту місцевість в день чи в ночи. Треба знати, що Сигнівка лежить при головнім гостинци, що веде до Геродка. Оноді рано їхало тудя 13 польских наколесників зі Львова до Геродка. Невадївно вибігло з сигнівецкої корчми поверх 20 мазурских парубків і свїймали „капітана“ наколесників, який їхав на кінци та так его збили, що відтак лєдві живого доведено до шпитала у Львові. Інші наколесники утїкли. Другого дня потім, в недїлю, напали сигнівецкі опришки на пп. Купчинських, які їхали повозкою на прогулку. Лише завдяки притомности фякра удало ся їм втечи. І сей бандитизм під самим Львовом власти можуть терпіти! — В понеділок вєчером замордовано в білогорскім лісі коло Сигнівки якогось робітника. Підозріне паде на тих самих розбишаків, що уряджували попередні напади. Які відносини безпечєнства за городецькою рогачкою, показує найліпше обставина, що жандармови, який приїхав на слїдство до Сигнівки, украдено з воза плащ. Злодій стягнув плащ майже в очах людей в білий день.

— Пригода самоходів. Вчєра в ночи лучила ся двом самоходам на городецькій рогацї коло Львова нещасна пригода. Ихали два самоходи пп. Ретінґера і Рієра до Кракова; на першїм були 4 особи, а на другім 5. Перший самохід через недогляд шофера, ударив всею силою о рогачку і станув. Другий самохід вїхав на перший а при зударі вибухнула бензина і оба самоходи почали горіти. Подорожні вискочили з самоходів і крім легких потовченєв не потерпіли нічого. За те на першїм самоході згорїла буда і розбилася ліхтарня, а другий так був ушкоджений, що не міг дальше їхати. Дивувати ся треба людем, що зі Львова до Кракова замість зєлізницею їдуть самоходом, ломлять рогачки, розбивають людей і самі собі ломлять голови.

— Дорогі вуси. Перед судом присяжних в Познанї відбула ся сими днями цікава судова розправа. Майстер різницький Володислав Лявrentовський запізнав був різника і торговельника худобою Вікентія Цабаньского, Вікентія Мадєцького і Володислава Шельонґовича за то, що они в день посвяченя цукорні Шпотаньского в Познанї позбавили его за помочи горівки повної свідомости і волї. Відтак завели его до кімнати, котру замкнули, обтяли ему там ножицями вуси аж при самім тілі, а на голові виголили дві смуги в попереку через цілу голову і одну вздовж цілої голови. На другий день зробили обжалованї з него посьміховиско на торговиці перед товаришами і закупниками. Позовник домагав ся, щоби суд засудив обжалованих за публичну обиду. Обжаловані признали ся, що так зробили, але оправдували ся тим, що они зробили собі той жарт за відомостию позовника, котрий не був пняний до безтяму, лиш трохи підпитий. Він винен був обжалованим за доставу мяса 1800 марок (2160 К), котрих не міг заплатити. Коли собі підпили, всі три обжаловані зробили ему предложение, що дарують ему той довг, коли він дасть ся осьмішити. Крім того дали они ему ще 70 марок (84 К) відшкодованя так, що він разом за свої вуси і за виголенї на голові смуги дістав 1870 марок або 2244 К. Розправа виказала, що обжаловані сказали правду, а суд відправив позовника з его жалобою з нічим.

— Новий мікрофон. Штокгольмскі дневники доносять, що тамопні інжинєри Айнер і Вольметіон винайшли новий мікрофон, при помочи якого можна буде телефонїчно розмовляти на віддалї 4.000 кілмт.

Оповідки.

— З львівського університету. Цїсар надає приватному доцентови історії філософії, радникови скарбу др. Витовтові Рубчиньскому, титул надєв. професора університету.

— Іменованя Львівскїй висш. суд краввий іменував канцєлїстами підофіцерів: Пав. Качєрену в Вишавчяку, Мих. Гранковського в Підбу-

Поручає ся склад церковних парамежтів у Львові, ул. Русна ч. 8.

ВОЛОДИМИРА УСЦЕНЬСКОГО (давнійше Спожарский і Усценський)

Цінники на жаданє даром і franco.

жи, Вас. Пятка в Скалаті, Ів. Максимовича в Рожайтові, Ант. Беднарського в Медничках, Нат. Гросберга в Ходорові, Конст. Мельника в Бірчі, Густ. Мігденя в Будзанові, Ів. Гунгендорфера в Козовій, Влад. Сольгета в Риманові, Ем. Л. Вагнера в Бібрці, Івр. Шульбавма і З. Бельфа в Турці, Сам. Шефера в Калуші, Мойс. Райхштайна в Долині, Фр. Гжегоржана в Куликові, Влад. Штурму в Кутах, Грэг. Братача і Єфр. Блюштайна в Обертині.

— **Перенесення.** Львів, висш. суд. кр. переніс канцелярських офіціалів: Ж. Белемера з Ходорова до Тернополя, Фр. Лацяка з Долини до Львова, Ів. Сатковського з Обертини до Сокаля, Йос. Толучинського з Рожайтова до Стрия, Ольд. Смутка з Бібрки до Сянока, Стан. Буковського з Бірчі до Самбора, Ник. Литвиновича з Бродів до Львова, Вен. Дегенштїка з Рави до Станиславова і Юл. Карневича з Куликова до Березова, канцелярських: Войт. Сухольського зі Скалата до Добромилля, Ів. Голембйовського з Калуша до Станиславова, Оск. Зітку з Меднич до Янова, Як. Вайсбродца з Підбужа до Делятина, Юл. Костюка з Куликова до Рави, Стан. Пабля з Вишнівчика до Бродів, Івр. Моснера з Кут до Вишнівці і Івана Пашківського з Мельниці до Сучави.

— **Просьба до добрих сердець о скору поміч.** Дуже бідний приватист Русин, асентерований до війська, мусить здавати сего року перед фєриями вступний іспит а по фєриях матуру, бо наколи сего не зробить, або зробить без успіху, грозить ему трілітня військова служба. Потребує на таксі — до вступного іспиту 24 К, а до матури 48 К, разом 72 К, — та й дещо на прожиток, щоби доповнити собі, вже таки конче у Львові, при умові помочи товаришів потрібні відомості. Тож з огляду на блазкий речинець іспитів просить ся нашу суспільність, щоби прийшла з підмогою сему бідному приватистови. Поручаючи єго увазі милосерних сердець, приймає ласкаві датки Адміністрація „Руслана“.

На ту ціль зволили прислати отсі ВПов. Добродїї: о. І. Олесницький з Переволоки 6 К, Я. К. зі Львова 5 К і В. Левицкий з Винник 3 К.

— **Не забуваймо про найменших!** Завдяки жертволюбности невеличкого круга жертводавців і дякуючи щедруму дарови Є. Е. Митрополита А. Шенцицкого повстала в Галичині гарна руска «Вакаційна оселя» для бідних дїтвей. Від кількох літ вїзважає що річно по кількадесят дївчат, Русинок, на кілька тижнів з тісних горячих мурів Львова, зі своїх піддаш і сїтерин щоби побувати на свіжій воздусї і здоровім харчи, щоби відновити свій організм до дальшої праці над книжкою, праці в бідї а часто і крайній нужді. Що року зголошує ся більше число кандидаток а всі мають «вимаганї услїва» в видї блїдого личка, запалых грудей і ослабленого організму. На жаль видїл Товариства може лише немногим з тих подати бажану поміч, бо не має на се на стїлько средств. Видїл може з великим трудом вислати ледви 50 дївчат. А про хлопців на разї і думати не можна, бо нема на се зовсім ніяких фондів. Жертволюбива публіка не завжди памятає про тих найбіднїйших руских школярів і школярки, які серед тяжких обставин гірко трудять ся, щоби здобути собі науку, аби колись служити нею своему народови і вїтчїні. Жертви протягом року зовсім до Товариства не напливають а ті датки, що товариство в літї вижебрає, не вистарчають на покритє всіх потреб бідної дїтвори в часї вакацій, а з браку фондів видїл Тов-а не може сповнити сеї великої задачі, яку суспільність на него наложїла. Тож предкладаючи сю відозву, видїл сподїєсь, що она не остане без відгомону. Кождий грїш, обернений на бідну руску дїтвору, верне ся колись для нашої народної справи сторїцею. Окрім свіжого воздуха потребує наша молодїж і національного освідомленя, якого певно не набере в польских школах, а вакаційна оселя і в сїм напрямї виказує дуже гарні успіхи. Обовязком суспільности є отже помагати Товариству в єго працї своїми жертвами як найбільнїйше. Датки приймає касїєр проф. Володимир Адриянович, Львів, ул. Крижова 65. Видїл просить також П. Т. Русинів, щоби брали на час вакацій до себе бідні дївчата і хлопці. Одна або і більше дїтвей в хатї не збільшає видатків авї трудів домашних а побут на свіжій воздусї, добрім харчи і в патриотичнім домі дїлає на міске дїтя в душі національнїм незвичайно корисно. Видїл висїлає лише добрі і чемні дїти і то всїлякого віку, хлопці або дївчата. Зголошенє на умїщенє дїтвей приймає секретар Тов-а С. Геруський, Львів, ул. Арсенальска ч. 6. Треба лиш подати, кілько дїтвей може прийняти, хлопці чи дївчата і в яким видї. — Від Видїлу Товариства Вакаційних Осель у Львові, дня 15. мая 1909. — *Ольга Бачиньска*, предсїдателька. С. Геруський, секретар.

Посмертні оповїстки.

— **О. Теодор Леонтович**, парох в Зашковї коло Яричева, надїлений крилошаньскими відзнаками,

упокоїв ся дня 2. с. м. в 54. році житя а в 29. р. сьвяченства. В. с. п!

— **Др. Володимир Кобилянський**, концепіст при прокуратурї скарбу в Чернівцях, член укр. товариств, упокоїв ся в Чернівцях дня 2. с. м. в 32. році житя. В. с. п!

Телеграми

з дня 3. червня.

Відень. W. Allg. Ztg. доносить, що нова сербска позичка буде в більшїй частї ужита на дальші уоруженя, хотяї сему перечить сербска преса.

Відень. З компетентної сторони заперечують вість про намірену подорож наслідника престола архїкн. Франца Фердинанда на Схід.

Відень. Італійські студенти зібрали ся вчєра на нараду і ухвалили резолюцію з вїзванєм своїх послів, поперти справу заложєня італійского університету через обструкцію в парламентї.

Берлін. З Мадриту доносять, що в іспанській провінції Галїція вибухли селянські розрухи проти великої посїлости. Селяни є зорганізовані в Союз, який числить до 200.000 членів.

Др. Богдан Барвіньський:

Зїзд галицкого князя Данила з угорским королем Белею IV. в Прешбурзі 1250 р. Історично-критична аналіза. Львів 1901. 16^о ст. 18. — Цїна 10 сот.

Прешбурський зїзд в справї спадщини по Бабенбергах. (Причинок до історїї великого австрійского безкоролїва). Львів 1903. 8^о ст. 27. — Цїна 30 с.

Жигимонт Кейстutowич, великий князь Литовско-русский. Історична монографія. Жовква 1905. 8^о ст. XIV+170. — Цїна 2 К.

Zygmunt Kiejstutowicz, książę starodubski. Львів 1906. 8^о ст. 28. — Цїна 50 с.

Bogurodzica dzewicza а історичні висновки д-ра Щурата. (В інтересї історичної правди). Львів 1906. мала 8^о ст. 41. — Цїна 20 с.

Історичні причинки. Розвідки, замїтки і матерїяли до історїї України-Руси. І. Жовква 1908. мал. 8^о ст. 170. — Цїна 2 К.

Історичний розвиток імені українсько-русского народу. Львів, мал. 8^о ст. 41. Цїна 40 с.

Дїстати можна в книгарнї Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові, Ринок 10.

Ол. Барвіньський, Історичний огляд заснованя Народного Дому у Львові (на основі жерел). — Цїна 80 сотків.

Ол. Барвіньський, З останних десятиліть XIX віку. — Цїна 40 сот.

W sprawie uniwersytetu lwowskiego, list Edw. Gniewosza, szefa sekcijnego ministerstwa wuznań i ośw. do Alexandra Barwińskiego. — Цїна 10 сот.

Гомерово Одиссея, переклад Ніщинського (Байди). Ч. I і II. — Цїна 4 К 40 с.

Метаморфози Овідия, переклад Сердешного. — Цїна 1 К.

Григорій С. Скворода. — Цїна 30 с.

Конкський, Непримирена. — 40 с.

Куліш, Дон Жуан Байрона. — 40 с.

Антін Головатий, Уманця. — 30 с.

Шевченко, Наймичка, повість. — 60 с.

Княгиня. — 30 с.

Проф. Ратміров, повість „Мордовця“. — 40 с.

Оржешко, Великий, новела. — 50 с.

Йов, переспів П. Ратая. — 1 К.

Можна дїстати через адміністрацію „Руслана“ або в книгарнї Н. Товариства ім. Шевченка.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензацийна програма

від 1. до 15. червця 1909.

Щоденно о 8. год. вечер представлено. В недїлі і сьвята 2. представлення о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятницї High-Life представлено. Білети вчаснїйше можна набути в конторї Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Фільварок п'ятнадцятьморговий, 2 кільометри від Львова, при янівскім гостинци, продасть Др. Розенбавм, Львів, Коперника 30. (52 (2-3))

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафіках, торговлях і крамницях лише туток і паперців з першої галицко-русної фабрики. Евгєна Білінського в Збаражи.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурси тов. педагогічного, а 5% на сироти і вдови по сьвященках.

Держім ся покликку:

Свій до свого!

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

у Львові, ул. Руска ч. 20.

Телефон ч. 788.

засноване при Товариствї взаїмних обезпечєнь „Дністер“ в р. 1895 на підставі закона о стоваришенях з р. 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти удїлу.

Цїлею Товариства є удїлюванє кредиту своїм членам рїльникам обезпечєним в „Дністрі“ від більше літ.

Проценти від вкладок 4%, без потрученя податку рентового.

Вкладки приймає і виплачує Каса Дирекції Товариства в годинах урядових, від 8. до 2. год. в полудне.

Ковто в Щадницї почтовї ч. 35.527.

Конто жирове в банку австро-угор.

Вкладки щадничї К 2.848.890.—

Удїли членські К 262.994.—

Позички удїлені К 3.396.002.—

Канцелярї Товариства отворені перед полуднем.

Розклад залїзничих поїздів

важнїй від 1. мая 1909.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Тарнога	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:05	—	2:05	5:58	9:30
Черновець	—	—	—	6:40	12:20
Станиславова	5:45	—	—	—	—
Коломїї	—	10:20	—	—	—
Стрия	7:29	11:45	4:25	—	11:00
Нустомит	7:29	11:45	4:25	10:15*	11:00
Самбора	8:00	9:57	2:00	—	9:00
Любїня	8:00	9:57	2:00	9:00	11:45*
Рави рускої	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:05	1:15	5:00	9:25	10:10*
Брухович	7:10	10:05A	1:48B	4:50	8:20
Брухович	8:15	12:40	3:27B	5:00G	9:15B
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:45	9:50
На Підзамче:					
З Підволочиск	7:01	11:40	2:00	5:15	10:12
Бродів	7:01	—	2:00	5:15	10:12
Курович	—	—	11:19	—	9:39
Винник	8:07	—	11:19	3:28	9:39
Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд	вечер	в ночи
Кракова	3:50	8:25	2:45	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Ряшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	8:00	11:10
Черновець	6:10	9:35	—	—	10:38
Черновець	—	9:10	2:23	—	2:50
Станиславова	—	—	2:50	—	—
Коломїї	—	—	—	6:50	—
Стрия	7:30	—	1:45	6:55	11:25
Нустомит	7:30	10:35*	1:45	6:55	11:25
Самбора	6:00	9:05	—	3:40	10:45
Любїня	6:00	9:05	2:15*	3:40	10:45
Рави рускої	6:14	11:05	—	—	11:35B
Янова	8:20	10:10	1:37†	3:40	6:30
Брухович	7:21	11:05	2:30B	5:50G	8:34B
Брухович	8:14	9:00A	12:41B	3:45	7:10
Зимної води	3:50	8:40	3:30	7:35	11:15
З Підзамча:					
До Підволочиск	6:35	11:00	2:31	8:29	11:32
Бродів	6:35	11:00	2:31	8:29	—
Курович	—	7:13	—	2:52	—
Винник	5:44	7:13	1:30	2:52	—

ЗАМІТКА: Поспїшні поїзди печатанї товстим друком. — *) Лише в недїлі і сьвята від 1^о/₂ до 1^о/₅. А) Лише в недїлі і сьвята від 1^о/₂ до 3^о/₄. — Б) Лише в недїлі і сьвята від 1^о/₂ до 3^о/₄. — В) В недїлі і сьвята а від 1^о/₂ до 3^о/₄ щодєнь. — Г) Щодєнь від 1^о/₂ до 3^о/₄. — 3) Лише в недїлі.